

पिलिपि सहरतोर विस्वसिरेनाहकु, किर्स्तुना बळयि पोलु लोहतद सीटि

इद सीटटुन रासवाल, येसुना बळयि पोलु आंदोग. ओग रोम सहरता जेलतगा मतोग, अस्के इद सीटटुन रासतोग. पिलिपि सहरतोर विस्वसिरा मुलु, पोल्नुना मेटेन विस्वसते वातोर. इद पोल्लो बळयिराड कबस्क 16:12-40 वचनतगा रासतद मन्हता.

पोलु इद सीटटुन बाराहक रासतोग इतेके, पिलिपितोर विस्वसिर ओनेनाहक कोताड लोहच मतोर. अव कोताड दोर्कताड इनजोर वेहतलाहि, ओसो रोम सहरतगा ओन्क बाताल बाताल तिपल आता, इदिन वने वेहतलाहि, इद सीटटुन रासतोग. अहे ओसो सबेटोर विस्वसिर ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीयलाहि, किर्स्तुना बुद मतपु सबेटोर विस्वसिर उड्ला बुदतोर आस मनदलाहि, ओसो उंद एकाते मनदलाहि, पोलु इद सीटटे पिलिपितोर विस्वसिरगा इद्रमलेहका कमि मनदनव पोल्लोना लोप्पा रासिहतोग. बेदे आयि, माट अमेसा देवुळ ईयनद गिदीते निंदसोर मनदना इन्जि, इद सीटि माक कागहतहता.

मुनेताड पोल्लोड

1 नना येसु किर्स्तुना कय इळन मनवानन पोलुनन आंदन. ✧ नावा तोळतोग सेवक तिमोति बार ✧ इद सीटि, पिलिपि सहरते मनवालोर ✧ येसु किर्स्तुन विस्वस कीतोर देवुळता मन्कलोरिहक रासलाह आतोम. मीट विस्वसिरेनाहकु, मीवा मुडगा मनवालोर मुख्यालोरैनाहकु, ✧ ओसो सेवा केवालोरैनाहकु, ✧ इद सीटि लोहतलाह आतोम.

2 मावा देवुळबाबानाहि ओसो किर्स्तु येसुसामिनाहि, मीक सुकमि, देव्या दोर्कि. ✧

पिलिपितोर विस्वसिरेनाहक पोलु पार्तना कीस्तोग

3-5 मीट बेसता कबुरतुन केंजिसि विस्वस कीतिर, अस्केडाह इतेके, इंजेक एवनाह, तान पोकरु कीयनद कबळते, मीट नाक तोळ ईसोर वायलाह आतिर. ✧

- ✧ 1:1 1:1 गलातितोर 1:10 ✧ 1:1 1:1 बळयिर 16:1 ✧ 1:1 1:1 बळयिर 16:12
 ✧ 1:1 1:1 बळयिर 20:28; 1 तिमोति 3:1; तीतुस 1:7 ✧ 1:1 1:1 1 तिमोति 3:8
 ✧ 1:2 1:2 रोम सहरतोर 1:6-7 ✧ 1:3-5 1:3-5 4:15

अदिहक बेस्के मीक सीता कीयहनन, अस्के मावा देवुळतुन जोहर कीयहनन. ✨
ओसो मीट सबेटोरिनाहक नना अमेसा देवुळतुन पका गिर्दाते पार्तना कीयहनन. ✨

6 देवुळि मियगा इद बेसतल कबळ कीयलाह सुरु कीता, अद कबळतुन कीसोरिन मनदगा. अद्रमे येसु किर्स्तु ओसो वायनद दिया एवनाह, तान मारिह कीयगाये, इद पोल्लोतगा नावा पूरा बर्वस मन्हता.

7 मीट सबेटोरिन इद्रम सीता कीयनद नाक बेस ओप्पिहता. बह इतेके नना इगा जेलते मनदहपा, ✨ मीट सबेटोरिन नावा तोळ आतिर. ओसो किर्स्तुना विस्दतोरिन पोल्लो मल्हचि, ओना बेसता कबुर सेतेम मन्हता इनजोर करल कीयनद, इद नावा कबळते वने, मीट तोळ आतिर. अदिनेनाहक मीक नना जीवा कीयहनन. ✨

8 येसु किर्स्तु मीक जीवा कीतपे, नना वने मीक जीवा कीयहनन, देवुळिये इद पोल्लोता साक्सि मन्हता. अदिहक मीक ऊळलाह पका नावा जीवा पर्हीकिहता. ✨

9 मीट ओर्विहक-ओर्वोग वीळिसि जीवा कीसोर दायना, ✨ देवुळतुन बेस पुनदना, ✨ देवुळतुहक विचर वायनव पोल्लोड बेव इनजोर, पुनदनद बुद दोर्कना इन्जि, ✨ नना पार्तना कीयलाह आतन. ✨

10 इद्रम आतेके, बेसताड-बेसताड पोल्लोड बेव इनजोर पुनदा पगयकिर. इद्रमलेहका किर्स्तु वायनोग अस्के, मीट नेहनोरिन ओसो कसुरलेवोरिन मनदकिर.

11 बेद्रम इतेके, येसु किर्स्तु मीक देवुळता मुनेह सेतेमतोर कीताहकु, मीवा ताकमुळतुन ऊळिसि, ✨ वेल्लाटोर मन्कलोर तान बेरा डीसाता इन्जि, मान ईस जोहर कीयिर इनजोर, इह वने नना पार्तना कीयलाह आतन.

पोलु जेलते मनाहकु, बेसता कबुर पोक्कुर आस्ता

12 मावोर विस्वसिरिर! नना जेलते महनन निटमे, मति इद पोल्लोतुन पुन्हट्टः नना जेलते महनन तेला मति, नाक इद्रम आताहकु, किर्स्तुना बेसता कबुर इंका नेका पोक्कुर आयलाह आता. ✨

13 बह आता इतेके, नना किर्स्तुना सेवातेनाहके जेलते महनन इनजोर, ✨ बेरोग राजानाड सबेटोर पहरातोर, * ओसो इग्डोर सबेटोर लोक्कुर पुतोर.

✨ 1:3-5 1:3-5 रोम सहरतोर 1:8 ✨ 1:3-5 1:3-5 इपिसुसतोर 1:16 ✨ 1:7 1:7 इपिसुसतोर 6:20; 2 तिमोति 2:9; फिलेमोन 10,13 ✨ 1:7 1:7 2 कुरिततोर 7:3 ✨ 1:8 1:8 4:1 ✨ 1:9 1:9 1 तिसलुनितोर 3:12-13 ✨ 1:9 1:9 कुलुसितोर 1:9-10 ✨ 1:9 1:9 फिलेमोन 6 ✨ 1:9 1:9 1 तिसलुनितोर 4:1 ✨ 1:11 1:11 याकुब 3:18 ✨ 1:12 1:12 मत्याल 10:18; मार्कल 13:9; लूकाल 21:13 ✨ 1:13 1:13 2 तिमोति 2:9 * 1:13 1:13 राजानाड बेर पहरातोर तंगाते 9000 पहरातोर मतोर. रोम सहरतोर पोलिसिरा तंगा अलगता मता.

14 अद्रमे नना जेलते मनाहकुकु, वेल्लाटोर विस्वसिर सामिनेनाहक दीरा कीतोर. कीसि मुर्तिय रेयवालेवा दीराते देवुळता पोल्लोतुन बेस पोकरु कीस्तोर.✧

15-17 उच्चुर बार नाक कुळसा आसि, नावा जीवातुन कर्विह कीयलाहि, किर्स्तुना पोल्लोतुन पोकरु कीस्तोर. निटम पोकरु आयि इनजोर पोकरु केवोर, मति तमेनाहक कदर पर्हकलाहि✧ पोकरु कीस्तोर. नना जेलते मनेके, नावा जीवातुन नोय्पिह कीयलाहि, ओर अह कीस्तोर. उच्चुर बार बेसतल बुदते पोकरु कीस्तोर. बेसता कबुरतुन वेहतलाहि, देवुळि नाक निल्पिह कीता इनजोर, ओरिहक एका आता. अदिनेनाहक ओर नाक जीवा कीसि, बेसता कबुरतुन पोकरु कीस्तोर.

18 बहे आयि. सोडते आयि, सेतेमते आयि! बह तेला किर्स्तुना पोल्लो पोकरु आयलाह आता इनजोर, नना पका गिर्दा आय्हनन.

किर्स्तुना पेदिरतुन बेरा कीयलाहिये पोल् पुसिह्तोग

इद ओसो उंद पोल्लोते नना गिर्दा आयकन:

19 मीट नयेनाहक पार्तना कीयलाह आतिर.✧ ओसो येसु किर्स्तुना जीवा नाक पका तोळ ईस्ता, अदिहक देवुळि नावा सेतेमतुन तोहतगाये इनजोर पुतन.

20 अद दिया नावा सेवाते बेदे लजाता पोल्लो दिसो आयगा इनजोर, नावा पूरा आसा मन्हता. बह इतेके, इचानाह बेद्रम नना दीराते किर्स्तुना सेवा कीतन, अद्रमे इंजेक वने कीयलाह आतन.✧ नना हातेकाय, पिसतेकाय, नावा सेवाते किर्स्तुना पेदिर बेरा आयगा.

21 बाराहक इतेके, नावा विचरते पिसना इतेके, किर्स्तुने मान ईस पिसना. हायना इतेक बार, ओनेकेन दायना, इद नावा पाय्दाये आयगा.✧

22 इंजेके नना इद मेंदुलते जीवात मतेकेने, किर्स्तुनेनाहक बेस-नेहना कबळ केमुळ आस्ता. अदिनेनाहक पिसलाह विचर कीकना, बार डोललाह विचर कीकन, वेहता पुनोन.

23 नडुम एकतप लेहका आतन. नाक इतेके, इद मेंदुलतुन विळिसस किर्स्तुनके दायना, इदे पका विचर वास्ता.✧

24 मति इंजेके नावा सेवाता मीक गर्ज अरयहता, अदिहक नना इद मेंदुलते जीवात मनदनदे बेसु.

✧ 1:14 1:14 बळयिर 4:31; 2 कुरिततोर 3:12 ✧ 1:15-17 1:15-17 रोम सहरतोर 2:8; पिलिपितोर 2:3 ✧ 1:19 1:19 2 कुरिततोर 1:11 ✧ 1:20 1:20 इपिससतोर 6:19-20 ✧ 1:21 1:21 रोम सहरतोर 14:7-8 ✧ 1:23 1:23 योहन 12:26; 2 कुरिततोर 5:8; 2 तिमोति 4:6

25 इदिन पुन्जि, मीट मीवा विस्वसते बेर्सिसि, पका गिर्दा आसोर दायना इन्जि, नना पिसकने, इद पोल्लोतगा नावा पूरा बर्वस मन्हता.✧

26 अदिनेनाहक नना मियगा वायकन अस्के, किर्स्तु येसुना देव्वाते पोल्तु पिहट अरतोग इनजोर, मीट किर्स्तु येसुहकु पका मान ईकिर.✧

विस्वसते मेगिस निच मनदना

27 उंद पोल्लो मात्रम सीता कीम्हटु: किर्स्तुना बेसता कबुर वेहतपे मीट ताकाटु.✧ अस्के मीट विस्वसते मेगिसि, उंदि विचरते निच महनिर इनजोर,✧ नना मियगा वातेकाय, वावेकाय केंजकन. अहे बोगे अद विस्वसतुन विळसनाह कीयनद आयो इन्जि, मीट उंदिय एकाते क्हटेम कीय्हनिर इनजोर, इदिन वने नना केंजकन.✧

28 अह कीनेके, बेदे पोल्लोतेनाहकु मीट मीवा विस्दतोरिन ऊळिसि रेयमाटु, मीट रेयवालेवा मतेके, देवुळ मीक पिसिह कीयगा, मति ओरिन निटमे बूळे कीयगा इनजोर, अदे पोल्लो ओरिहक सीना मन्हता. इद सीना देवुळतगडाहिये वाता.✧

29 बह इतेके देवुळि मीक देव्वा ईता, सिरप किर्स्तुन विस्वस कीयलाहिये आयो, मति ओनेनाहक तिपल आयलाह वने देव्वा ईता.✧

30 किर्स्तुनेनाहक इंजेके माट ऐगे लळेम आयलाह आतल. मुने वने नना इद्रम तिपल आयनदिन ऊळतिर.✧ इंजेक वने नना बेद्रम तिपलते महनन इनजोर, केंजलाह आतिर.✧

2

उड्ला बुदते ताकाटु

1-2 मीट इंजेके किर्स्तुना संगे जोळेम आताहकु, मीक दीरा वास्ता. देवुळि मीक जीवा कीसि, मीवा जीवातुहक सितुर ईयलाह आता. ओसो मीक तना जीवा ईसि, मियगा जागा आता.✧ अह कीसि मीकु तना दया कीयनद, जीवा वाटनद बुदि ईता. इव सबे पोल्लोडु निटम आताहकु, मीवाडु विचर्क अमेसा ओर्विहक-ओर्वीना संगे

✧ **1:25 1:25** 2:24; पिलेमोन 22 ✧ **1:26 1:26** 2 कुरिततोर 5:12; 7:4-7; पिलिपितोर 2:16 ✧ **1:27 1:27** इपिसुसतोर 4:1 ✧ **1:27 1:27** 1 कुरिततोर 16:13; पिलिपितोर 4:1 ✧ **1:27 1:27** 1 कुरिततोर 1:10 ✧ **1:28 1:28** 2 कुरिततोर 2:15-16; 2 तिसलुनितोर 1:5-7 ✧ **1:29 1:29** मत्याल 5:11-12; बळयिर 14:22 ✧ **1:30 1:30** बळयिर 16:14-40 ✧ **1:30 1:30** कुलुसितोर 1:29; 1 तिसलुनितोर 2:2; 1 तिमोति 6:12; 2 तिमोति 4:7; इब्रितोर 10:32-33; 12:1 ✧ **2:1-2 2:1-2** योहन 14:17; 17:22-23; रोम सहरतोर 8:9-11; 2 कुरिततोर 13:14; याकुब 4:5

कलियिस मनिङ. देवुळि मीक जीवा कीतपु, मीट वने ओर्विहक-ओर्वोग जीवा कीम्हट्ट. मीट सबेटोरिर उंदिय एकाते मन्जि, देवुळता अगदे ऐंगेन ताकाट्ट. ✨ अह ताकतिर इतेके, नावा गिर्दा पूरा आयगा.

3 मिथगडाहि बोगे तना कुदता कदर पर्हकमाकेग, ✨ अहे उगसताङ पोमाडेङ केमाकेग. मति कुदि उड्ला बुदतोग आसि, दुसोरिन आपुहकाय वीळिसि, कदरतोग लेहकाने ऊळना. ✨

4 सिरप आपुनाय पायदातेनाहक बोगे बाताले केमाकेग, मति दुसोरा पायदातेनाहक वने ऊळेग. ✨

5 बेद्रम येसु किर्स्तुना बुद मता, अद्रमे मीवा वने बुद मनि. ✨

6 ओग पूरा देवुळिय मतोग. ✨

अद्रम मन्ज तेला, देवुळता बराबरतोनन इनजोर ✨

अद अदिकरतुन पोस मनोग.

7 मति ओग अद अदिकरतुन पूरा विळसतोग,
विळिसिसि ओर्युलतोना लेहका आतोग. ✨

आसि मन्कल मारियिस, इद बूमतगा वातोग. ✨

8 मन्कल आसि, ओग इचोन उड्ला बुदतोग आतोग इतेके, ✨

देवुळबाबाना पोल्लोतुन केजिसि, तना जीवा वने इतोग. ✨

हक्कनागुटाता हामुर ओसोय लजाता मन्ज तेला*, अदिन वने ओग
तना पोगोन एतोग. ✨

9 अदिनेनाहक देवुळि ओन सबेटोरिहक बेरोग कीता,
ओसो सबे पेदिकिहकाय, ओनाय पेदिरतुन बेरा कीता. ✨

10 देवुळदीपते मनवालोर, हानादीपते मनवालोर,

✨ **2:1-2 2:1-2** रोम सहरतोर 12:16; पिलिपितोर 4:2; कुलसितोर 3:12 ✨ **2:3 2:3** रोम सहरतोर 2:8; पिलिपितोर 1:15-17 ✨ **2:3 2:3** रोम सहरतोर 12:10; गलातितोर 5:26; इपिससतोर 5:21; कुलसितोर 3:12; 1 पत्र 3:8 ✨ **2:4 2:3-4** रोम सहरतोर 15:1-2; गलातितोर 6:3 ✨ **2:5 2:5** मत्याल 11:29; रोम सहरतोर 15:3 ✨ **2:6 2:6** योहन 1:1; 2 कुरिततोर 4:4 ✨ **2:6 2:6** योहन 5:18; 10:33 ✨ **2:7 2:7** मत्याल 20:28; मार्कल 10:45 ✨ **2:7 2:7** योहन 1:14; रोम सहरतोर 8:3 ✨ **2:8 2:8** मत्याल 11:29 ✨ **2:8 2:8** मत्याल 26:39; मार्कल 14:36; लूकाल 22:42; योहन 10:18; रोम सहरतोर 5:19; इब्रितोर 5:8
* **2:8 2:8** हक्कनागुटातगा वेळहतोग मन्कन लोकुर उस्किंदुर-पास्किंदुर. ओसो सबेटोर ऊळनाह, ओन कूळल कीसि वेळहंदुर. ✨ **2:8 2:6-8** 2 कुरिततोर 8:9; 13:4; इब्रितोर 12:2,4 ✨ **2:9 2:9** मत्याल 28:18; बळयिर 2:33; इब्रितोर 1:9; 2:9

इद बूमते मनवालोर✧सबेटोर, येसुन दंडुम अरयिर.

- 11 अहे सबेटोराडः वेंजेहकु, “येसु किस्तुये कतमतोरा सामि” इनजोर कबुल आसि,✧
देवुळबाबाहक मान ईयिर इनजोर,✧ देवुळि येसुन इद्रम कीता.✧

इद बूमतगा वेहचता लेहका मीट दीचाट

12 अदिनेनाहक गोततोरिर, मीक वेहतलाह आतनः नना मियगा मतन अस्के, बेद्रम मीट नना काःहतव पोल्लोन केंजिस ताकतिर, अद्रमलेहका इंजेक वने नना मियगडाहि जेक मनदहपा, इंका पका जिदते मीट अव पोल्लोन केंजिस ताकाट, बेद पिसमुळता अगदे देवुळि मीक ताकिह कीयलाह आता, अदे अगदे मीट तान रेयिसि, उडुला बुदते ताकसोर मन्हटु.

13 बाराहक इतेके देवुळिये इद्रम ताकलाह, मियगा विचर्क पुटिह कीस्ता, ओसो तान्क विचर वायनव कबस्क कीयलाह, तोळ वने ईस्ता.✧

14 ब्राताल कीतेक तेला मुयोग आयवा, गिटोगटो आयवा कीसोर मन्हटु.✧

15 अस्के मीट कसुरलेवोरिर, लाग्वादिन पुनवोरिर, देवुळताडः पेकोरिर दिसकिर.✧ तेल्वेरा ओसो करब बुदतोर मन्कलोरा नडुम मन्जि,✧ पोगोटाडः उकाना लेहका, ईकळते मांजवालोरिर दिसकिर.✧

16 मीट देवुळता पिसमुळ ईयनद पोल्लोतुन पोस विळसमाटु. अद्रम मीट मतेके, नना मियगा पूरा दोगनाह, कहटेम कीतद उगसिन अनो इनजोर,✧ किस्तु वायनद दिया वेहता पगयकन. वेर मावोर बेसतोर विस्वसिर इनजोर, मीवा लोप्पा इनदा पगयकन.✧

17 बूमयालोर देवुळतुहक जन्वरता पूरा मोक ईतप लेहका, मीट अगा पिलिपि सहरते, मीवा विस्वसतेनाहकु, तिपल आसोरिन महनिर, अद्रम मीट देवुळतुन माळिहनिर. (नाक इगा रोम सहरतेहक्तेक वने,) नावा नेतुर मीवा मोकतगा

✧ 2:10 2:10 इपिसुसतोर 1:10; तोहचीतव पोल्लोडः 5:3,13 ✧ 2:11 2:11 योहन 13:13-16; रोम सहरतोर 10:9; 14:9 ✧ 2:11 2:10-11 यशायाह 45:23; रोम सहरतोर 14:11 ✧ 2:11 2:9-11 इपिसुसतोर 1:21 ✧ 2:13 2:13 रोम सहरतोर 12:3; 1 कुरिततोर 12:6; 15:10; इब्रितोर 13:20-21 ✧ 2:14 2:14 1 कुरिततोर 10:10; 1 पत्रु 4:9 ✧ 2:15 2:15 मत्याल 5:45; इपिसुसतोर 5:1 ✧ 2:15 2:15 व्यवस्थाविवरण 32:5; बळयिर 2:40 ✧ 2:15 2:15 मत्याल 5:14-16; 2 पत्रु 3:14 ✧ 2:16 2:16 यशायाह 49:4; गलातितोर 2:2; 4:11; 1 तिसलुनितोर 3:5 ✧ 2:16 2:16 1:26

वळपतप आयगा.✧ अदिहक नना बेस गिर्दा आयकन.✧ इंगो! मीवा संगे बेस गिर्दा आयकन.✧

18 अद्रम मीट वने बेस गिर्दा आम्हट. नावा संगे बेस गिर्दा आम्हट.✧

तिमोति ओसो इपपुदितुस, बेरा पोल्लो

19 येसुसामिना विचर मतेके, नना नावा तोळतोग तिमोतिन✧ मियगा चट्टिपटे लोहतकन इनजोर, आसा कीयलाह आतन. ओग मल्स नयेके वायनोग अस्के, मियगडा कबुरतुन केंजिसि, निटमे नावा जीवातुहक सितुर आयगा.

20 नावा लेहकान मीक निटम आलिह केवाल,✧ ओन विळिसिसि इगा बोगे इलेग. मीट बेस महनिरो, इलविरो इनजोर, ओग इगा अमेसा आलिह कीसोर मन्हतोग.

21 दुसोर आपुनाड-आपुनाड विचर्कने ताकिहतोर, किर्स्तुना विचर बाताल मन्हता, तान बोरें सीता केवोर.✧

22 मति तिमोति अद्रमतोग आयोग. ओग सेतेम बुदतोग आंदोग, इदिन मीट इतेके पुतिरे.✧ मगि तपेना सेवा कीतप लेहका,✧ किर्स्तुना बेसता कबुरतुन पोकर कीयलाह, नावा संगे कबळ कीतोग.✧

23 जेलताहि नाक विळसनुरा, विळसोरा, इद पोल्लो एर्का आतस्के, ओन नना मियगा लोहचीकन इनजोर, विचर कीयलाह आतन.

24 मति नाक मियगा वायलाह चट्टिपटे अग दोर्कगा इनजोर, सामिना पोगोन नना आसा तासतन.✧

25 (तिमोति मियेके पया वायनोग निटमे, मति) इंजेके मावा तोळतोग विस्वसि मियगडोग इपपुदितुन✧ मियगा मल्हच लोहतलाह, विचर कीयलाह आतन. ओग बेसता कबुर वेहतलाह नावा संगे तोळ आंदोग, ओसो अद कबुरतेनाहक नावा संगे लळेम आयवाल वने आंदोग. नावा सायता कीयलाह, मीट ओन लोहच मतिर.

✧ 2:17 2:17 गिनती 28:6-7; रोम सहरतोर 15:16; 2 कुरिततोर 12:15; 2 तिमोति 4:6

✧ 2:17 2:17 1 योहन 3:16 ✧ 2:17 2:17 2 कुरिततोर 6:10; 12:15 ✧ 2:18

2:18 3:1 ✧ 2:19 2:19 1:1 ✧ 2:20 2:20 1 कुरिततोर 16:10; 2 तिमोति 3:10

✧ 2:21 2:21 1 कुरिततोर 10:24,33; 13:5; 2 तिमोति 3:2 ✧ 2:22 2:22 बळयिर

16:2 ✧ 2:22 2:22 1 कुरिततोर 4:17 ✧ 2:22 2:22 बळयिर 16:3; 1 कुरिततोर

16:10; 2 तिमोति 3:10 ✧ 2:24 2:24 1:25; पिलेमोन 22 ✧ 2:25 2:25 4:18

26 मति ओग मीक ऊळलाह पका आलिह कीदोग. ओग बेमरते मतदिन मीट केंजतिर, केंजिसि मीट पका आलिह कीय्हनिर इनजोर ओन्क एर्का आतस्के, ओना जीवा चुहेम आयो.

27 ओग निटम इचोन बेमरते मतोग इतेके, पूरा डोलनाह आस मतोग. मति देवुळि ओना पोगोन दया कीताहकु सत्रेम आतोग. ओग सत्रेम बार आयवा मतेके, जेलते मनदनद नावा दुकमता पोगोन, इद ओसो दुकम अर्स मनालि. मति अद्रम आयवा, देवुळि नावा पोगोन वने दया कीता.

28 अदिहक ओन मियगा चट्पिट लोहतलाह, विचर कीयलाह आतन. ओन ऊळकिर अस्के, मीक बेस गिर्दा आयगा; ओसो नावा जीवातुहक वने सितुर आयगा.

29-30 बेद सेवातुन जेकताहि मीट नयेनाहक कीया पगविर, अद सेवातुन ओग इगा वासि नयेनाहक कीसीतोग. ✧ अद सेवा कीनेके, ओना जीवा दोकाते अर्स मता, किर्स्तुना कबळतेनाहक डोलसोर मतोग. अदिनेनाहक ओग मियगा वायनोग अस्के, सामिना सेवक इनजोर, ओन मीटु बेस गिर्दाते कलियाटु. ओना लेहका सेवा केवालोरिहक बेस कदर ईम्हटु. ✧

3

सेतेमता अगि बेद्रमता

1 मावोर विस्वसिररि! इव सबे पोल्लोन वेहचि, इद उंद पोल्लो इहनन: मीट सामिना देव्वाते गिर्दा आसोर मन्हटु. ✧ मुने वेहतव पोल्लोन ओसो वेहतलाहि, नाक कयर वावो, ✧ मीट विस्वसताह इळन अरयनद आयो इनजोर वेहतहनन.

2 देवुळता मुनेह सेतेमतोर आयलाह, डायना रिज* कीम्हटु इनजोर, मीक विस्वसिरिन कागहवालोर वातोर. उसरते मन्हटु! ओर पोटागजिर कतमतोर लाग्वाड कबस्क केवालोर आंदुर. ✧

3 (ओर मन्कलोर डायना रिज कीयनद पोल्लो वेहतलाह आतोर.) माट बारा येसुन विस्वस कीतोरले, निटम डायना रिज कीतोरल आंदल, ✧ ओर आयोर. बाराहक इतेके, माट देवुळता जीवा वेहतपु तान मोळिकहनल. ✧ ओसो किर्स्तु येसु

✧ 2:29-30 2:29-30 1 कुरिततोर 16:17; पिलिपितोर 4:10 ✧ 2:29-30 2:29-30 रोम सहरतोर 16:2; 1 कुरिततोर 16:18 ✧ 3:13:1 2:18; 4:4 ✧ 3:13:1 2 पत्र 1:12
* 3:2 3:2 "डायना रिज" इद पोल्लोता अर्तम पुनदना इतेके, बायबलता आकि पुनव पोल्लोना अर्तमि मन्हा, इदिन अर्वाटु. ✧ 3:2 3:2 2 कुरिततोर 11:13 ✧ 3:3 3:3 गलातितोर 6:16
✧ 3:3 3:3 गलातितोर 5:25

माक पका बेरा गूनम तोहतोग इनजोर, गिर्दा आय्हनल. ओसो मावा मन्कना बुदतगा बर्वस तासवा, तान डायिस पोहतप लेहका पिसिह्नल.✧

4 मन्कना बुदता पोगोन बर्वस तासना इतेके, नना पका तासेनन.✧ आपुनाड कबस्कनगा बर्वस तासिस, बोगाय पोगायसोर तिरियतेके, नना ओन्काय पका पोगायसोर तिरियेनन.

5 मोसानाड अडोन तपवालेवा नोमवालोर परूसिरा† तुंगातोन्न आंदन.✧ नना पुटिस वारममेंड आतापया, अवे अडोड वेहतपु, नावा डायना रिबज कीतोर.✧ नना इप्रयेल जाततोन्न, बिन्धमिनना कूळतोन्न आंदन, नावाड तादोर-बाबोर कतमतोर इप्रयेल जाततोर.✧

6 अडोड नोमलाहि नना इचोन जिदतोन्न मतन इतेके, विस्वसिरा मुडुन तिपल कीसोर मंदन.✧ अहे बोर अडोड नोमिसि सेतेमतोर आयलाह ऊळिंदुर, ओर नावा बेदे तप तोहता पगवोर.✧

7 इव सबे पोल्लोन नना मुने पका पायदाताड इनजोर इंदन, मति इंजेके किर्स्तुन पुताहकु, इव सबे नुस्कनताडे इनजोर नना पुतन.✧

8 अचोने आयो मति, नावा सामि येसु किर्स्तुन पुनदनदे मोदुल पोल्लो आंदु.✧ तान्काय एक्वा पायदाता पोल्लो बेदे इले. निटम ओनेनाहक सबे पोल्लोन दुरा इहनन, किर्स्तुने दोर्किह कीयलाहि, नना इद्रम इहनन.✧

9 ओना संगे जोळेम आस मनदलाहि, नना अव पोल्लोन वियेग इनजोर नेहच पोहतन. मोसानाड अडोन नोमिस, देवुळता मुनेह नना सेतेमतोग आयलाह ऊळोन.✧ मति नना किर्स्तुन विस्वस कीताहके, देवुळि नाक सेतेमतोनिन इता.✧

10-11 सेतेमता अगि बेद इतेके, किर्स्तुन पुनदना;✧ बेद लावते किर्स्तुन देवुळि जीवा अर्हता, अद लावतुन पुनदना;✧ ओग तिपल आतप लेहकान, नना वने तिपल

✧ **3:3 3:3** रोम सहरतोर 2:29; 9:6; गलातितोर 6:13,15 ✧ **3:4 3:4** 2 कुरिततोर 5:16; 11:18 † **3:5 3:5** “पस्सिर” इद पोल्लोतुन पुनदना इतेके, बायबलता आक्रिते मनदनद पुनवव पोल्लोना अर्तमि मन्हता, इदिन अर्वाटु. ✧ **3:5 3:5** बळयिर 22:3; 23:6-8 ✧ **3:5 3:5** पुटमुळि 17:12 ✧ **3:5 3:5** रोम सहरतोर 11:1; गलातितोर 2:15 ✧ **3:6 3:6** बळयिर 8:3; 22:4-5; 26:9-11 ✧ **3:6 3:6** गलातितोर 1:13-14 ✧ **3:7 3:7** लूकाल 14:33 ✧ **3:8 3:8** यिर्मयाह 9:24; योहन 17:3; इपिसुसतोर 4:13 ✧ **3:8 3:7-8** इब्रितोर 11:25-26 ✧ **3:9 3:9** रोम सहरतोर 10:5 ✧ **3:9 3:9** रोम सहरतोर 1:17; 9:30; 1 कुरिततोर 1:30 ✧ **3:10-11 3:10-11** यिर्मयाह 9:24; योहन 17:3; इपिसुसतोर 4:13; 2 पत्र 1:3 ✧ **3:10-11 3:10-11** इपिसुसतोर 4:13

आसि, ओना तिपलतगा कलियना;✧ बह आयि, देवुळि नाक जीवा अर्हचीयि✧ इनजोर किर्स्तु डोलतोग, अद्रमलेहका नावा मन्कना बुद डोलिस मनदना;✧ इव पोल्लोना पोगोन नावा विचर मन्हता.✧(अदिनेनाहक बेव पोल्लोन मुने पका पायदाताड इंदन, अविस्किन इंजेके विळसलाह आतन.)

12 पोगोन बेव पोल्लोन रासतन, अव नावा मनमुळतगा पूरा आताड इनजोर वेहोन. अगा एवतन इनजोर इनोन, मति बेगा एविसह कीयलाह किर्स्तु नाक पोयतोग,✧ अगा एवयलाह नना वितलाह आतन.✧

13 मावोर विस्वसिरिर! अगा नना एवतन इनजोर इनोन, मति इद कबळ कीयहनन: पेःके अरतव पोल्लोन सीता केवा,✧ नावा मुनेह मनदनद सीनातगा एवयलाहि वितलाह आतन.

14 सीनातगा एववालोरिहक देवुळि बेद इनम ईकन इनजोर केयिहता,✧ अद इनमतुन किर्स्तु येसुना मेटे दोर्किह कीयलाह, नना वितलाह आतन.✧

15 माट देवुळतुन बेस पुतोरल,✧ इदे विचरते मनदकल. ओसो बेदाय पोल्लोते मीवा दुस्मा विचर मतेके, ताना लोप्पा वने देवुळि मीक सेतेम तोहतगा.✧

16 तेला मति, मीट देवुळता लोप्पा इचानाह बेव पोल्लोन पुतिर, अव पोल्लोन पोसि मीट ताकसोर मन्हट.

सेतेम कागहवालोर ओसो जोल कागहवालोर

17 मावोर विस्वसिरिर! बेद्रम ताकना इनजोर, माट मीक तोहचीतोम. मीट सबेटोरिर नाक ऊळिसि, उंदिय विचरते नावा लेहकान ताकाट.✧ ओसो मावा लेहका ताकवालोरिन बेस-नेहना ऊळिसि, ओरा लेहकाने कीम्हट.

18 नना इद्रम बाराहक इहनन इतेके, किर्स्तु हव्कनागुटातगा डोलतद पोल्लोतुन, वेल्लाटोर मन्कलोर पास्कसोर ताकिहतोर.✧ ओरा पोल्लोतुन नना अमेसा मीक वेहचोर मतन. इंजेक वने अळसोर-अळसोर वेहतलाह आतन.

✧ 3:10-11 3:10-11 रोम सहरतोर 8:17 ✧ 3:10-11 3:10-11 बळयिर 26:7; 1 कुरिततोर 15:23; तोहचीतव पोल्लोड 20:5 ✧ 3:10-11 3:10-11 रोम सहरतोर 6:5; 8:35-36; गलातितोर 2:20; कुलुसितोर 2:20-22; 3:2-3 ✧ 3:10-11 3:10-11 रोम सहरतोर 6:5; 8:17 ✧ 3:12 3:12 बळयिर 9:5-6 ✧ 3:12 3:12 1 तिमोति 6:12 ✧ 3:13 3:13 लूकाल 9:62 ✧ 3:14 3:14 इब्रितोर 3:1 ✧ 3:14 3:14 1 कुरिततोर 9:24; इब्रितोर 6:1-2 ✧ 3:15 3:15 1 कुरिततोर 2:6 ✧ 3:15 3:15 योहन 6:45; गलातितोर 5:10; 1 तिसलुनितोर 4:9 ✧ 3:17 3:17 1 कुरिततोर 4:16; पिलिपितोर 4:9; 1 पत्रु 5:3 ✧ 3:18 3:18 2 कुरिततोर 11:13; गलातितोर 6:14; इब्रितोर 10:29

19 ओर दायनद अगि बूळेम आयनेके ओस ईस्ता.✧ ओर तमा पोटातेनाहक लालुस्क कीसोर ताकिहतोर.✧ तमाड करबताड विचर्कने पोगयसोर तिरियिहतोर.✧ ओर दुनियाताड पोल्लोनगाने सीता कीसोर मन्हेतोर.✧

20 मति माट बार इद दुनियाता लोकुरल आयवल, माट पोगोटा देवुळदीपता लोकुरल आंदल.✧ अडाहिये माक पिसिह केवाल येसुसामि किस्तु वायनोग इनजोर, ओना अग ऊळसोर महनल.✧

21 सबेटविन ताकिह कीयलाहि, ओनगान लाव मन्हता.✧ अद लावते✧ मावा मेंदुलतुन बद्दले कीसीयनोग. इतेके इद कळियनद मावा मेंदुलतुन, तना बेस्केन बूळेम आयवद मेंदुलता लेहकान, पूरा बद्दले कीसीयनोग.✧

4

सुकमते बेद्रम मनदना

1 अदिनेनाहक मावोरिर, नना रासतन अद इसबते, सामिनाड पोल्लोड केंजिस मेगिस मन्हट.✧ गीततोरिर, मीक ऊळलाह पका नावा जीवा पर्हीकहता. मियेनाहके नाक गिर्दा वास्ता, नावा कहटेमता पाय्दा मीटे आंदिर.✧

2 यूवादिया! सुनतुके! मीट रेंड आसि आस्कनिर, सामिना मेटे एलाग रेंडिस्कनिर महनिर. अदिनेनाहक मीट रेंडिस्कनिर आसि, उंदिय एकाते गूनम आस मन्हट इनजोर, मीक वेहतहनन.✧

3 नावा सेतेमतोग तोळतोनिन*! अव रेंड आसि आस्कु उंदिय एकाते मनदलाहि, अविस्किहक तोळ आमु. बाराहक इतेके किलेमेन्सना ओसो नावा ऐगे कबळ केवाल्लोरा संगे कलियिसि, अव रेंड आसि आस्कु, बेसता कबुरतुन पोकुर कीयलाहि कहटेम कीताड. ओर सबेटोराड पेदिर्क, देवुळतगा मनदनद अमेसातुहक पिसवाल्लोरा पुस्तकतगा रासतव मन्हताड, इदिन सीता कीम्हट.✧

✧ 3:19 3:19 2 तिसलुनितोर 1:9 ✧ 3:19 3:19 रोम सहरतोर 16:18; तीत्स 1:12

✧ 3:19 3:19 रोम सहरतोर 6:21-22; यहूदाल 13 ✧ 3:19 3:19 रोम सहरतोर 8:5-6;

कुलुसितोर 3:2-3; 2 तिमोति 3:4 ✧ 3:20 3:20 इपिसुसतोर 2:19; कुलुसितोर 3:1; इब्रितोर

12:22 ✧ 3:20 3:20 1 कुरिततोर 1:5-7 ✧ 3:21 3:21 1 कुरिततोर 15:28

✧ 3:21 3:21 इपिसुसतोर 1:19-20 ✧ 3:21 3:21 रोम सहरतोर 8:29; 1 कुरिततोर

15:43,48; कुलुसितोर 3:4 ✧ 4:1 4:1 1 कुरिततोर 16:13; पिलिपितोर 1:27 ✧ 4:1

4:1 1:8; 1 तिसलुनितोर 2:19 ✧ 4:2 4:2 पिलिपितोर 2:1-2 * 4:3 4:3 पिलिपितोर

विस्वसिरा मुडगा बोनो ओर्विन पोलु वेहतहतोग, मति ओना पेदिर वेहोग. ✧ 4:3 4:3 लूकाल 10:20;

तोहचीतव पोल्लोड 3:5; 20:15

4 मीट सबेटोरिर सामिना देखाते गिर्दा आसोर मन्हट्ट. ओसो वेहतलाह आतन, गिर्दा आसोर मन्हट्ट.✧

5 सामि वायनद दिया ऐन एवता,✧ इदिन सीता कीसि, मीट कुलुल बुदता मन्कलोरिर इनजोर, सबेटोर पुनदना गावले, अद्रम पिसाट्ट.

6 बेदे पोल्लोतेनाहक आलिह केमाट्ट,✧ मति सबे पोल्लोतेनाहक पार्तनाते देवुळतुन अर्जि कीस, मीवा गर्जतुन वेहाट्ट.✧ देवुळि माक बेस ऊळिहता इनजोर, मीट तान जोहर कीसोर ताल्हकाट्ट.

7 अस्के मीवा तिपलता नडुम वने, देवुळि तना सुकम मीक ईयगा, इद पोल्लो बोन्के तेळियो.✧ अह कीसि मीवा जीवातुन, मीवा बुदतुन आल्सुळते अरवाह राका कीयगा.✧ मीट किर्स्तु येसुना संगे जोळेम आताहक, देवुळ अद्रम कीयगा.

8 मावोरिर! इद उंद पोल्लो पिसता, बेव पोल्लोड बेस-नेहना, असलताड मन्हताड, अवे पोल्लोने सीता कीसोर मन्हट्ट: इतेके बर्वस लायकताड पोल्लोड, मानेम आयना लेहकाडाड पोल्लोड, सेतेमताड पोल्लोड, पवित्र पोल्लोड, गिर्दाताड पोल्लोड, बेस विचर वायनव पोल्लोड, इविस्किने सीता कीसोर मन्हट्ट.✧

9 मीट नयगडाहि कगयिसि दोर्किह कीतिर, नयगडाह केंजतिर, नयगा ऊळतिर, अव पोल्लोड वेहतपु, काळड-सोर मन्हट्ट.✧ अस्के मीक सुकम ईयनद देवुळि मीवा तोळ मनदगा.✧

पोलु विस्वसिरिन जोहर कीस्तोग

10 नाक (दान लोहचि तोळ ईयना इनजोर,) मीट इंजेक सीता कीतिर.✧ अदिनेनाहक सामिना इद देखातुन ऊळिसि, नना पकाय गिर्दा आतन. मुनेतगडाह मीवा इद्रमताये बुद मता, मति अस्के मीक अग दोर्को आस मता,✧ मति बाताल आयो.

11 नाक गर्ज अरताहक नना इद्रम इनोन, बाराहक इतेके नना बह मतेक तेला, बेस सुकमते मनदलाह कगयतन.✧

✧ 4:4 4:4 2 कुरिततोर 6:10; पिलिपितोर 2:18; 3:1; 1 तिसलुनितोर 5:16 ✧ 4:5 4:5 1 कुरिततोर 16:22; इब्रितोर 10:37; याकब 5:8-9 ✧ 4:6 4:6 मत्याल 6:25; 1 पत्र 5:7 ✧ 4:6 4:6 इपिसुसतोर 6:18; 1 तिमोति 5:5 ✧ 4:7 4:7 यशायाह 26:3; योहन 14:27; इपिसुसतोर 3:18-19 ✧ 4:7 4:7 1 पत्र 1:4-5 ✧ 4:8 4:8 रोम सहरतोर 14:18 ✧ 4:9 4:9 1 कुरिततोर 4:16; पिलिपितोर 3:17 ✧ 4:9 4:9 रोम सहरतोर 15:33 ✧ 4:10 4:10 2 कुरिततोर 11:9 ✧ 4:10 4:10 2:29-30 ✧ 4:11 4:11 2 कुरिततोर 9:8; 1 तिमोति 6:6,8; इब्रितोर 13:5

12 बाताले लेवस्के बह पिसना, अद वने पुतन; मतस्के बह पिसना, इदिन वने पुतन. बेद्रम आतेकाय, बेदे वेला आयि, कग्वते मतेक वने, पोटा निर्दिस मतेक वने, मतस्के पिसलाह वने, गर्ज अरतस्के पिसलाह वने, नना कगयतन.✧

13 किर्स्तु नाक लाव ईस्तोग,✧ अदिनेनाहक नना बह तेला पिस पगयहनन.✧

14 तेला मति नाक अळसन पुटटस्के, मीट नाक तोळ ईतिर, बेस कीतिर.✧

15 ए मावोर पिलिपितोरिर! नना मुने बेसता कबुर मियगा पोक्कुर कीसोर मतन, अस्के नना मीवाय मकिदुनिया पटटाहि पेसिस मतन.✧ पेसतस्के मीवाय मुलु नाक कोताड ईस तोळ ईतोर.✧ दुसोर बोरे विस्वसिरा मुलु नाक तोळ एवोर. इद पोल्लोतुन मीट इतेके पुतिरे.

16 अचोने आयो मति, नना तिसलुनि सहरते मतन अस्के वने,✧ नावा गर्जतेनाहक मीट रेंड-मूंड मल्काड कोताड लोहचि, नाक तोळ ईतिर.

17 मियगडाहि नाक दान गावले इनजोर इनोन,✧ मति मीट कीयनव बेसताड कबस्कनेनाह, मीक देवुळता बर्कत दोर्कसोरेन मनि इनजोर, नावा विचर मन्हता.

18 इपपूदितुना कयदे✧ मीट लोहतिर, अव नाक दोर्कताहकु, इंजेके नयगा सबे मन्हता, आलिसि पिसनाह वने मन्हता. मीट ईतद दान, देवुळतुहक विचर वायनद, बेस गम-गम एस्कतद मोकलेहका आता.✧

19 नना सेवा कीतद देवुळतगा आलनाह पिसनाह बर्कत मन्हता. अदिनेनाहक मीक बाताल गर्ज अरतेक तेला, माट किर्स्तु येसुना लोक्कुर आताहकु, देवुळिये अदिन पूरा कीसीयगा.✧

20 मावा देवुळबाबाहकु अमेसा-अमेसातुहक मान आयि, आमैन.✧

21 किर्स्तु येसुना मन्कलोर सबेटोर मियगडोरिन “पोलु जय येसु वेहतोग” इनजोर वेहचीम्हट. इगा नावा संगे मनवालोर् विस्वसिर वने मीक जय येसु वेहतलाह आतोर.

22 इडोर सबेटोर देवुळता मन्कलोर, मीक जय येसु वेहतलाह आतोर — कासा इतेके बेरोग राजाना राजमिदेतगा सेवा केवालोर विस्वसिर.

✧ 4:12 4:12 2 कुरिततोर 11:27 ✧ 4:13 4:13 1 तिमोति 1:12 ✧ 4:13 4:13 2 कुरिततोर 12:9; इपिससतोर 3:16; कुलुसितोर 1:11-12 ✧ 4:14 4:14 इब्रितोर 10:32-33; तोहचीतव पोल्लोड 1:9 ✧ 4:15 4:15 रोम सहरतोर 15:26 ✧ 4:15 4:15 2 कुरिततोर 11:8-9; पिलिपितोर 1:3-5 ✧ 4:16 4:16 बळयिर 17:1; 1 तिसलुनितोर 2:9 ✧ 4:17 4:17 1 कुरिततोर 9:11-12 ✧ 4:18 4:18 2:25 ✧ 4:18 4:18 पेसमुळि 29:18; 2 कुरिततोर 2:14-15; 11:8; इब्रितोर 13:16 ✧ 4:19 4:19 2 कुरिततोर 9:8 ✧ 4:20 4:20 रोम सहरतोर 11:36

23 येसुसामि किर्स्तुना देय्वा मियगा सबेटोरगा मनि.☆

Hill Madia
Hill Madia standard translation

copyright © 2021 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Maria)

Contributor: The Seed Company

All rights reserved.

2025-05-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files
dated 15 May 2025

9f0bdb58-21f8-514e-8286-5b2942b7d458